

DET KONGELIGE
JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENT

Rundskriv

Utlendingsdirektoratet
Utlendingsnemnda

Nr.
GI-04/2023

Vår ref
17/3822

Dato
21.03.2023

GI-04/2023 – Instruks om at utlendingsforskriften § 14-5 femte ledd om forhåndsvarsel om utvisning for oversittelse av utreisefristen kan tas i bruk

1. INNLEDNING

Justis- og beredskapsdepartementet viser til departementets alminnelige instruksjonsadgang samt lov 15. mai 2008 nr. 35 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsloven) § 76 annet ledd.

Formålet med instruksene er å instruere om at bestemmelsen i utlendingsforskriften § 14-5 femte ledd kan tas i bruk. Bestemmelsen lyder:

«Forhåndsvarsel om utvisning med hjemmel i lovens § 66 annet ledd bokstav a kan gis samtidig med vedtak som fastsetter en utreisefrist i medhold av lovens § 90 sjette ledd.»

Instruksene endrer punkt 4 i rundskriv G-17/2010, og medfører ingen andre endringer i det ellers fortsatt gjeldende rundskrivet.

2. BAKGRUNN

I forbindelse med Norges gjennomføring av Europaparlaments- og Rådsdirektiv (EF) nr. 2008/115 (returdirektivet) i norsk rett, vedtok Justisdepartementet 20. desember 2010 endringer i forskrift 15. oktober 2009 nr. 1286 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsforskriften).

Direktivets artikkel 11 (1) bokstav b fastsetter at et returvedtak skal ledsages av et innreiseforbud dersom utreiseplikten ikke er overholdt. Direktivets ordlyd er gjennomført i utlendingsloven § 66 annet ledd bokstav a, som fastslår at en utlending uten oppholdstillatelse skal utvises (med mindre det vil være et uforholdsmessig tiltak) når utlendingen ikke har overholdt plikten til å forlate riket innen utreisefristen gitt i medhold av lovens § 90 sjette ledd.

Av hensyn til saksflyt og effektivitet i utlendingsforvaltningen vedtok Justisdepartementet et nytt tredje ledd (senere femte ledd) i utlendingsforskriften § 14-5, som ga hjemmel til å forhåndsvarsle om utvisning i vedtak om avslag på opphold hvor det samtidig er gitt en utreisefrist etter utlendingsloven § 90 sjettede ledd.

Departementet gjorde imidlertid i sitt ikrafttredelsesrundskriv, G-17/2010 punkt 4, oppmerksom på at hjemmelen inntil videre ikke skulle tas i bruk, men at det som tidligere skulle forhåndsvarsles om utvisning først etter at det objektive grunnlaget for utvisning forelå. Dette skyldtes at departementet mente det var nødvendig å innføre nye IKT-systemer som kan fange opp når en utreisefrist er oversittet, før man tok den nye hjemmelen i bruk.

I november 2018 ble det vedtatt tre nye forordninger om SIS i EU. Forordningene forutsetter blant annet IKT-systemer som kan fange opp når en utreisefrist er oversittet. I Prop. 226 L (2020-2021) *Endringer i lov om Schengen informasjonssystem (SIS-loven) mv.*, ble det foreslått at forordningene skal inkorporeres i lov 16. juli 1999 nr. 66 om Schengen informasjonssystem (SIS-loven), og gis status som norsk lov. Forslaget ble vedtatt i Stortinget 18. februar 2022, jf. lovvedtak 36 (2021–2022), og regelendringene trådte i kraft 7. mars 2023.

3. DEPARTEMENTETS VURDERING

Med ikrafttredelsen av det nye SIS-regelverket, er det innført IKT-systemer som kan fange opp når en utreisefrist er oversittet. Begrunnelsen for å ikke ta i bruk bestemmelsen i utlendingsforskriften § 14-5 femte ledd i ikrafttredelsesrundskriv G-17/2010 punkt 4, vil dermed ikke lenger gjøre seg gjeldende. Av hensyn til saksflyt og effektivitet i utlendingsforvaltningen, kan bestemmelsen nå tas i bruk som forutsatt.

4. INSTRUKS

Departementet instruerer med dette om at utlendingsforskriften § 14-5 femte ledd kan tas i bruk i de sakene det finnes hensiktsmessig. Instruksen endrer bare punkt 4 i rundskriv G-17/2010, og medfører ingen andre endringer i det ellers fortsatt gjeldende rundskrivet.

Det understrekes at forhåndsvarselet må gjøre utlendingen i stand til å «vareta sitt tarv», jf. forvaltningsloven § 16 annet ledd første punktum. Det må derfor gå klart frem av forhåndsvarselet hvilke forhold en utvisning vil bygge på, og at utlendingen har anledning til å uttale seg om disse helt frem til det treffes vedtak i utvisningssaken. Videre kan det være nødvendig å forhåndsvarsle på nytt dersom utlendingen oversitter utreisefristen uten at det treffes vedtak i saken i tidsrommet like etter dette.

5. IKRAFTTREDELSE

Instruksen trer i kraft 1. april 2023.

Med hilsen

Siri Johnsen (e.f.)
Avdelingsdirektør

Ann-Kristin Wilvang
seniorrådgiver

Kopi: Politidirektoratet